

Debesuota, šilčiau.
Saulė teka 6:52, leidžiasi 5:17

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIV

Price Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Penktadienis, Vasario-February 11 d., 1972 m.

Kaina 15c

35

BONOS SENATAS NETVIRTINA SUTARTIES

LAISVĖS IDĖJOS NEMIRŠTA!

MIELI LIETUVIAI!

Pirmojo pasaulinio karo griūvėsių šešėlyje vasario 16 d. 1918 m. atgimė nauja valstybės Lietuva — LAISVA NEPRIKLAUSOMA LIETUVA. Prasidėjo gražus ir kūrybingas gyvenimas. Lietuviai visame pasaulyje vieningai prisidėjo prie Lietuvos atgimimo ir stiprinimo. Ypatingai didelį vaidmenį Lietuvos atsikūrimui suvaidino Amerikos lietuviai. Jie jautriai išgyveno visus Lietuvos vargus bei džiaugsmus ir niekada neužmiršo savo tėvų šalies. Todėl ir komunistiniam okupantui užgrobęs Lietuvą 1940 metais jie pirmieji išėjo viešai tą smurto aktą paneigti ir Lietuvos interesus ginti, kur tik galėjo, laisvajame pasaulyje. Jų įkurtoji Amerikos Lietuvių Taryba jau virš 30 metų vadovauja sunkiam ir atsakingam Lietuvos laisvinimo darbui.

Visi žinome ir suprantame, kad laisvės niekas neatneš veltui. Tik savo pastangų dėka ją galime atgauti. Kovoti už laisvę yra sunkus, daug išvermės ir pasiaukojimo reikalaujantis darbas. Pasiaukojimo ir pasištvenimo iš lietuvių visu.

Kiekviena auka, kiekvienas pasiaukojimas, kiekvienas darbas prisideda prie atėjimo į laisvės tikslą.

Maskva naikina mūsų žmones, griauja mūsų tautiškumą, religinius papročius, panaikina mūsų valstybę, bet niekada nepajęs panaikinti mūsų troškimo laisvę kalbėti, kurti, gyventi, mūsų vilių ateitį, nes mes giliai tikime kiekvieno žmogaus laisvės instinktu, meile sava Tautai, kiekvieno žmogaus jausmu, siekimu — laisvu, nevaržomu, nekalinamu būti.

Simas Kudirka atėjo sustiprinti, priekelti mūsų sąžinę — meilę Tėvynei ir pasakyti mums, kad Lietuva yra dar gyva, kad mūsų broliai ir sesės nori laisvės ir laukia mūsų pagalbos. Mūsų visų, jaunų ir senų, vaikų ir tėvų — kiekvieno lietuvių pagalbos!

Kudirkos žodžiai teisme "prašau nepriklausomybės mano Tėvynei Lietuvai" yra testamentas mums visiems, pavergtos Lietuvos ir laisvojo pasaulio lietuviams.

Ateitis priklauso Lietuvai — nes laisvės idėjos nemiršta, tik mūsų pareiga yra nenukrypti ir išvermingai bei vieningai tai siekti.

Dr. Kazys Bobelis,
Amerikos Lietuvių Tarybos
Pirmininkas

1972 m. vasario 16 d.

Prezidento užsienio politikos raportas

WASHINGTONAS. — Prezidento Nixono raportas kongresui apie JAV užsienio politiką atidengė Amerikos pastangas Pakistane, kad Pakistano valdžia nenužudytų bengalų vado, dabartinio Bengalijos premjero, šeiko Rahmano. Kartu šiame raporte šiek tiek paaiškinama JAV parama Pakistanui ir nusistatymas prieš Indiją.

Indija rimtai ruošėsi, sakoma raporte, pulsti visomis jėgomis Vakarų Pakistaną ir planavo atplešti nuo Pakistano jo valdomą Kašmiro provincijos dalį. Jei Amerika nebūtų įsikišusi diplomatiniais keliais ir nebūtų paspaudusi Indijos, karas Azijoje nebūtų pasibaigęs ir tai būtų turėję įtakos kitose pasaulio dalyse, sakoma prezidento raporte.

Prezidentas Nixonas trečiadienį pareiškė, kad jis savo Kinijos politikos pagrindžia sovietų — kinų įtempimais. Būvę pavojinga išnaudoti tuos įtempimus, Amerika neturi nei inte-

IŠ VISO PASAULIO

TRENTON. — Visa Amerikos spauda paskelbė šį retą sąžiningumo pavyzdį. Leo Scaduto, dirbęs New Yorko įstaigoje, kiekvieną savaitę duodavo dolerį savo bendradarbei Nancy Colacchio, kad ji, gyvendama New Jersey valstijoje, nupirktų jam tos valstijos loterijos bilietą. Liepos mėn. jis, kaip paprastai, padavė jai dolerį, o pats išvažiavo pas gimines į Wisconsiną ir ten mirė nuo širdies smūgio. Praėjo daug laiko, mergina nupirko jam bilietą ir apie jį pamiršo, tačiau netikėtai suradusi jį savo rankinuke, patikrino laikraštyje laimėtojų numerius ir pamatė, kad jos turimas bilietas laimėjo 50,000 dol. Sąžiningoji mergina susirado velionies bendradarbio našlę ir jai atidavė pinigais. "Tai lyg dovana iš kapų", pareiškė našlė. Loterijos direktorius patvirtino spaudai, kad bilietas neturėjo jokios pavarės ir su juo bet kas galėjo atsiminti pinigus. "Retas draugiškumo ir garbingumo pavyzdys", pridėjo jis.

Amerika stiprina aviacijos jėgas

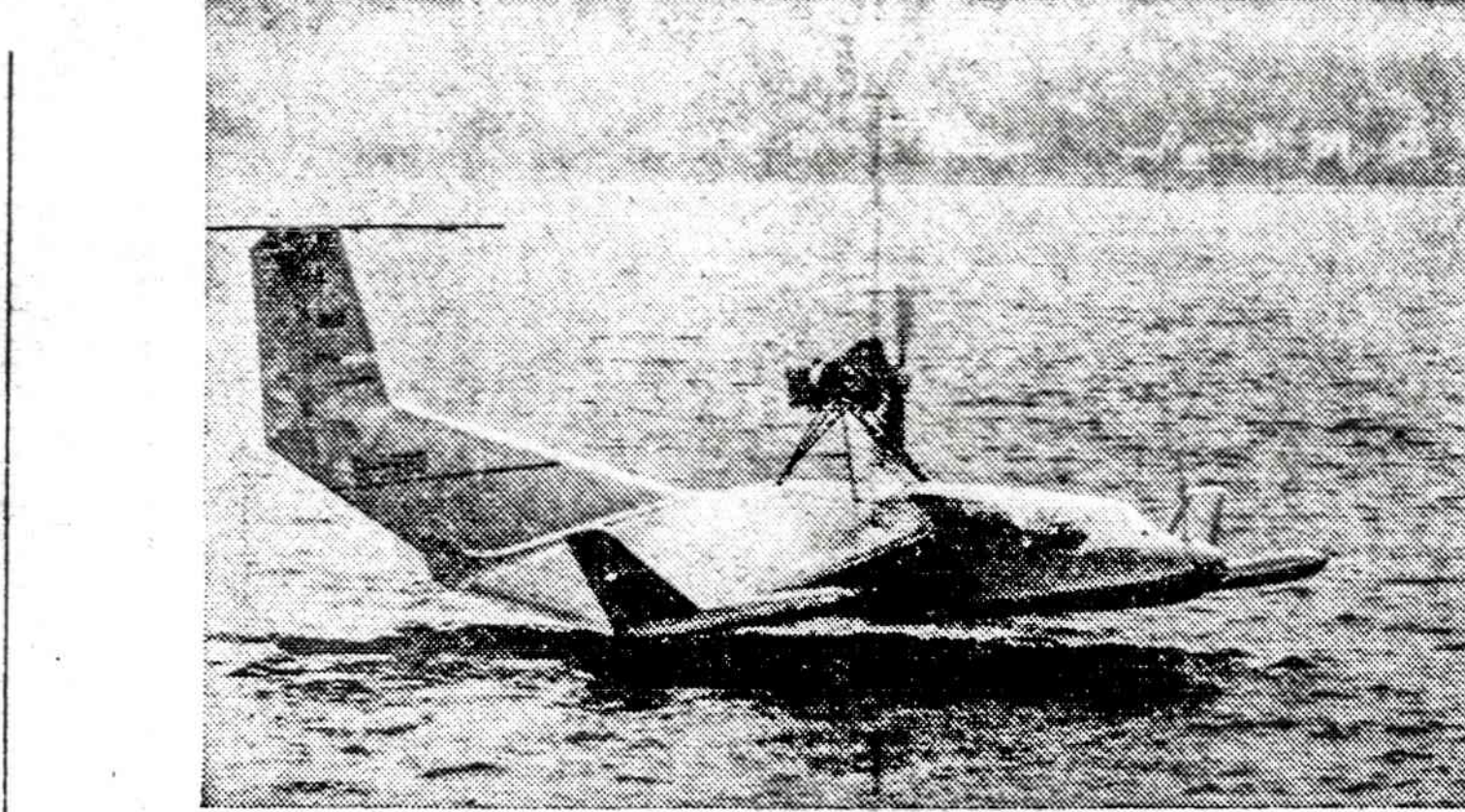
WASHINGTONAS. — Šiaurės Vietnamui pradėjus didinti savo kariuomenę Pietų Vietnamo pasieniuose, Amerika nutarė sustiprinti savo karinės aviacijos jėgas. Buvo nutrauktos lėktuvnešio "Constellation" atostogos Hong Konge ir jis pasiųstas atgal į fronto linijas prie Vietnamo krantų, kur plaukioja kiti du lėktuvnešiai: "Hancock" ir "Coral Sea".

Be to, kaip paskelbė Pentagonas, iš Amerikos bazių Abilene, Texas ir Fort Worth, Texas, į Guamo salą išsiunčiama dar viena eskadrilė didžiųjų strateginių B-52 bombonešių. Guamo saloje jų jau yra apie 40. Eskadrilėje yra apie 15 lėktuvų.

Jei Hanojaus komunistai pradėtų didesnę puolimą P. Vietnamu, kur tie puolimai padidintų grėsmę ten likusiems amerikiečiams, Pentagonas kirstų šiaurės Vietnamui sustiprintomis aviacijos jėgomis.

reso nei kompetencijos kištis į komunistinių galybių ideologinius ginčus, pareiškė prezidentas.

Esą ženklų, pareiškė prezidentas kongresui skirtingame užsienio politikos raporte, kad sovietai didina ir gerina savo tarpkontinentinių raketų sistemą. Prezidentas pažadėjo neleisti, kad šių ginklų balansas tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos keistųsi Amerikos nenaudai.

Vokiečiai pastatė naują lėktuvą, kuris pakildamas plasnoja sparnais kaip paukštis.

SUOMIJAI SUNKU SUDARYTI VALDŽIĄ

HELSINKIS, Suomija. — Jau praėjo keturi mėnesiai kaip rezignavo Suomijos vyriausybė, kuriai vadovavo Teuvo Aura. Rezignavo vyriausybė, įvyko parlamento rinkimai, prieš ketvirtą savaitę, bet naujos valdžios kaip nėra, taip nėra. Kaip tokiais atvejais esti, rezignavusi valdžia tebeina savo pareigas. Kaip ilgai ji tas pareigas eis, tai priklausys nuo to, kaip ilgai tęsis dabartinė padėtis, atseit, kiek dar laiko praeis, kol bus sudaryta nauja vyriausybė.

Parlamento rinkimai nepakeitė atstovų sudėties. Tiesa, socialdemokratai laimėjo tris naujus atstovus. Jų reprezentacija parlamente bus didžiausia, turės 55 atstovus. Antroje vietoje yra Centro partija, pravedusi į parlamentą 35 atstovus (pralaimėjo vieną). Kitos partijos — o jų yra aštuonios — pravedė į parlamentą po kelis ar kelio atstovų. Kadangi parlamentas susideda iš 200 narių, tai, aišku, kad valdžią tenka sudaryti koalicinę, nes nei viena partija daugumos neturi. O sudarymas koalicinės valdžios kaip tik ir yra didžiausia problema: partijoms yra sunku, kaip sakoma, "susigiedoti".

Kaip jau priimta, valdžią sudaryti pasiūloma vadui partijos, kuri daugiausia turi atstovų parlamente. Šiuo atveju kviečiamas valdžią sudaryti socialdemokratų vadas Rafael Pasio. Tačiau nedaug tėra vilties, kad jam tai pasiseks. Tada, žinoma, ir vėl bus pakviestas buvęs premjeras, dr. Ahti Karjalainen, Centro partijos vadas.

Ryšiai su Rinka

Dabartinę valdžios krizę sukėlė daugiausia Suomijos pasinešimas užmegztį glaudesnius ekonominius santykius su Bendros rinkos valstybėmis. Tokiems santykiams yra priešinga Maskva. Suomija todėl nori palaikyti gana artimus ekonominius ryšius su Bendros rinkos valstybėmis, neįsipareigojama tapti tos rinkos nariu.

Toks sandėris Bendros rinkos valstybėms yra priimtinas, nes jos galėtų iš Suomijos gauti daugiau miško ir medienos (o tai kaip tik ir sudaro tris ketvirtadalius Suomijos eksporto).

O kaip tai atsilieptų į Suomijos ekonominį gyvenimą? Suomija turėtų įsileisti daugiau prekių ir įvairių dirbinių. Dėl to, sakoma, gana skaudžiai nukentėtų Suomijos pramonė: batų, tekstilės ir metalinių daiktų gamyba. Savaine suprantama, kad tai prisidėtų prie padidinio nedarbo, kuris ir dabar sudaro rimtą problemą.

Kekkonen pasitrauks?

Baimė didesnio nedarbo ir pablogėjimo ekonominės padėties ir yra svarbiausia priežastis.

VĖLIAUSIOS ZINIOS

♦ JAV vyriausybė pasiūlė kongresui įstatymą, kuris versytų ligonines ir gydytojus aiškiai paskelbti, kiek už ką imama, kokie patarnavimai kiek kainuoja. Gydytojų sąjunga — AMA — jau pasisakė prieš šį planą ir žada prieš jį kovoti.

♦ P. Vietnamo prezidentas Thieu televizijoje pripažino, kad tarp Amerikos ir jo vyriausybės yra nuomonių skirtumų dėl politinių nuolaidų komunistams. Jis pabrėžė, kad valstybės sekretoriaus Rogers pareiškimai spaudai liečia Vietnamo suverenumą, kad kai kurie sprendimai nėra tik Amerikos reikalas, bet liečia ir Saigoną.

♦ Amerikos delegacija Paryžiaus taikos derybose paskelbė, kad ateinančią savaitę ji sesijai nedalyvaus dėl komunistų ruošiamų demonstracijų prieš karą Vietnamu.

♦ Du prancūzai parlamentariai, sugrįžę iš Pekino, pareiškė, kad Kinijos premjeras pasakė, jog jis su Nixonu apie Vietnamą visai nekalbės.

♦ Apie 10 amerikiečių gydytojų važiuos į Bengaliją padėti bengalams daryti abortų operacijas toms bengalėms moterims, kurios buvo išprievartautos pakistaniečių kareivių karo metu. Apskaičiuota, kad tokių moterų yra apie 200,000

VOKIETIJOS VYRIAUSYBĖ TURĖS APEITI BUNDES RATO OPOZICIJĄ

BONA. — Vakarų Vokietijos senatas — bundesrat — trečiadienį 21 balsu prieš 20 atsisakė ratifikuoti kanclerio Brandto su sovietais ir su Lenkija pasirašytą nepuolimo sutartį. Šis balsavimas po penkių valandų karštų debatų užvilkins, bet nesustabdys, sutarties ratifikavimą, nes, pagal Vokietijos konstituciją, žemieji parlamento rūmai gali paprasčiausiu balsų dauguma panaikinti senato nutarimą. Žemuosiuose rūmuose vyriausybės koalicija — socialdemokratai ir laisvieji demokratai — turi šešių balsų persvarą.

Amerika tebe laiko šv. Stepono karūną

VIENA. — NYT korespondentas Austrijoje Paul Hofman apžvalgė trečiąjį kardinolą, Vengrijos katalikų laisvės simbolį, Josef Mindszentį. Čia jis patyrė, kad prezidentas Nixonas garantavęs kardinolui, kad Amerikoje slaptoje vietoje laikoma vengrų šventojo Stepono karūna bus toliau laikoma Amerikoje ir nebus atiduota dabartinei Vengrijos komunistinei valdžiai, nors ji ir daro didelį spaudimą.

Šv. Stepono karūna amerikiečiams buvo įteikta karo metu. Kur karūna laikoma, težino tik Amerikos prezidentas, Popiežius ir dar keli pareigūnai Amerikoje. Be brangių akmenimis papuoštos karūnos amerikiečiai priėmė iš vengrų patriotų 1945 m. gegužės mėn. karališkąją Vengrijos sostą lazdą, orbą ir aukso išsiuvinėtą karalių skraistę.

Prieš tūkstantį metų popiežius Sylvesteras II-sis padovanojo Vengrijos pirmajam karaliui Steponui tą karūną, priimdamas Vengriją į krikščionių tarpą. Vėliau karalius buvo paskelbtas šventuoju. Visi vengrų karaliai per šimtus metų buvo karūnuojami ta karūna ir ji vengrų laikoma ne tik brangia relikvija, bet ir istoriniu laisvės simboliu. Komunistų režimas daug metų bando ją iš Amerikos atgauti ir kartu su ja — legalios valdžios aureolę. Kardinolas Mindszentis priešingai tai idėjai, kad karūna patektų į laisvės ir religijos priešių rankas.

Lenkai restauruoja Varšuvos pilį

VARŠUVA. — Į Lenkiją apsilankiusi "Christian Science Monitor" korespondentė Charlotte Saikowski rašo apie ten atstatomą seną Lenkijos karalių pilį ant Vyslos upės kranto. Ši pilis buvo pastatyta 13-tame šimtmetyje, pirma ji buvo medinė. Lenkijai tapus karalyste, karalius Zigmantas III-sis perkė ją Varšuvon sostinę iš Krokuvos ir Varšuvos pilis tapo karalių, o vėliau prezidentų būstine. Šiuose rūmuose posėdžiaudavo ir Lietuvos-Lenkijos karalystės seimai.

Vokiečiai pilį 1944 m. sugrąžino, nors lenkams pavyko išgelbėti apie 4,000 įvairių vertingų istorinių meno kūrinių, skulptūrų, senų baldų. Gomulkos režimas ilgai atidėjo pilies atstatymą, aiškindamas, kad tam reikės apie 500 milijonų zlotų. Naujasis Giereko režimas nutarė pilį iš naujo pastatyti, tačiau privačiomis lėšomis. Šiuo metu tos lėšos renkamos visoje Lenkijoje ir lenkų tarpe užsienyje. Specialus komitetas jau surinko apie 110 mil. zlotų. Jau Lenkija turi dar vieną ryšį su savo praeitimi.

Senato opozicija sutarčiai prieštarauja daugiausia dėl neišskumų joje. Opozicijos kalbėtojai reikalauja iš vyriausybės paaiškinimų šiais klausimais: ar sutartis neužšaldys visų dabartinių sienų ta prasme, kad užkirs kelią ateityje sujungti abi Vokietijos dalis, pripažįstant šioje sutartyje ir dabartinę sieną tarp abiejų Vokietijos dalių. Kitas klausimas: ar sutartis nepakenks vokiečių tautybės gyventojams Sovietų Sąjungoje ir Lenkijoje, ar jie ir vėliau galės, po sutarties ratifikavimo, bandyti tapti Vokietijos piliečiais, ar jie galės sugrįžti į Vokietiją, jei to norės.

Opozicija prikiša vyriausybei, kad sutartyje yra daug neišskumų, kurios gali sudaryti progą sovietams ateityje kištis į Vokietijos vidaus reikalus. Be to, kancleris Brandtas neišsėdėjo šioje sutartyje iš sovietų, kad jie atsisakytų savo "nugalėtojų teisių", suteiktų II-jo Pasaulinio karo laimėtojams Jung. Tautų charteryje. Tos teisės numato, kad "nugalėtojas" turi teisę įsikišti į "buvusio priešo" reikalus, jei tas buvęs priešas gresia nugalėtojo interesams.

Suharto lanko savo kaimynus

JAKARTA. — Indonezijos prezidentas Suharto šią savaitę lanko savo kaimynus: Australiją, Naująją Zelandiją ir Filipinus. Jo kelionė bus baigta vasario 15 d. Indonezijai svarbu palaikyti su kaimynais gerą prekybų ryšius. Suharto skatina australus, kad jie daugiau pirktų Indonezijos žibalo ir kitų gaminių. Skatinamas ir Australijos kapitalo investavimas Indonezijoje.

Iš Ramiojo vandenyno pasitraukus britams ir vis toliau traukiantis amerikiečiams, Pietryčių Azijos šalys turės pačios vienos atsverti Kinijos, Japonijos ir Sov. Sąjungos įtaką toje pasaulio dalyje. Todėl Indonezijos vyriausybė siekia stiprinti ryšius su kaimyninėmis šalimis.

tai, katalikai ir ateistai. Mokyklų vaikais atsisako saldumynų, seneliai aukoja pensijas ir niekas neabejoja, kad pinigai bus surinkti ir pilis atstatyta.

Speciali istorikų komisija nusprendė, kad pilis bus naudojama išsilmingiems valstybės aktams, ambasadorių kredencialų priėmimui, doktoratų įteikimui ir pan. Numatoma įrengti muziejus, Paderewskio kambarį, užsienio lenkų kambarį, Kosciūško mauzoliejų. Jau išvalyti ir pataisyti pilies gotiški rūsi. Visa pilis bus baigta statyti 1974 metais. Dar treji-ketveri metai truks vidaus įrengimams užbaigti. Tada Varšuva ir visa Lenkija turės dar vieną ryšį su savo praeitimi.

Metalų dirbininkė ir meno mokytoja Kent universitete, Ohio valstijoje Mary Ann Scherr, yra brangių metalų specialistė, papuošalų gamintoja.

ANT DEGANČIO LEKTUVO SPARNŲ

K. Šimkus: Iš karo lakūno atsiminimų

Lietuvos karo aviacijos 50 metų sukakties proga Amerikos Lietuvių Aero Klubas Chicagoje išleido dvigubą žurnalą "Plieno Sparnai" numerį, kurį redagavo du seni Lietuvos aviatoriai V. Peseckas ir E. Jasiūnas. Abu daug patyrę ir žurnalą paruošė taip, kad pradėję skaityti nebedali nutraukti ir ne aviatorius būdamas.

Iš daugybės žurnale rašančių buv. Lietuvos lakūnų atsiminimų, tuo tarpu, pavyzdžiui, perspausdinama ištrauka iš Aviacijos majoro Kazio Šimkaus atsiminimų — "Ant degančių sparnų":

Kai buvau 6-8 metų amžiaus vaikas, tėvas paskaitė laikraščio žinutę, kad kur tai pasauly (dabar neprisimenu) įvyko traukinio katastrofa, per kurią žuvo ir buvo sužeisti traukinio keleiviai, išskyrus vieną žmogų. Pasirodo, tas visai nenukentėjęs keleivis nelaimės metu šaukėsi Šventosios Marijos pagalbos.

Tas įvykis mane taip paveikė, jog aš nuo to laiko kiekvieną dieną meldžiausi į Šventiausią Mariją. Per visą ne trumpą savo gyvenimą turėjau daug visokių pavojingų nuotykių — pergyvenimų: lėktuvais, motociklais ir autovežimais, ypač 14 metų tarnaudamas Lietuvos karo aviacijoje. Ir iš visų pavojų išsėdavau mažai nukentėjęs arba visai sveikas. Visą laiką jaučiau kokią tai globojančią ranką iš aukščiau.

Ar eidamas, ar važiuodamas, ar skridamas, kai tik galėdavau ir turėdavau laiko, meldžiausi į Šv. Mariją. Teisingai šv. Bernardas sako, jog nuo amžių negirdėta, kad tas, kuris šv. Marijos pagalbos šaukėsi, būtų buvęs apleistas — neišklausytas.

1928 m. rugsėjo 21 d. su eskadrilės vadu kpt. Pesecku (vėliau plk. lttn.) išskridome bandyti lėktuvą, kuris keletą metų stovėjo nenaudojamas angare. Paskraidė apie pusę valandos virš aerodromo, leidomės tūpti. Tuo laiku leidosi kitas lėktuvas, taigi mes pasukome nuo aerodromo miesto link. Aš žiūrėjau atgal, aerodromo pusėn, kada aerodromas bus laisvas tūpimui. Kai aš atsigrįžau į priekį, labai nustebau pamatęs kpt. Pesecką, kuris valdė lėktuvą, stovintį ant dešinio sparno. Lėktuvas buvo dvisparnis. Pagalvojau, jei jis mane gsdina, tai nebijau, bet jei išprotėjo, tai blogiau, nes mano kabinoje nebuvo antrų lėktuvo valdymo vairų. Bet tuo pačiu momentu pamaciau dūmus, kurie veržėsi į mano kabiną. Kai atsistočiau, pamaciau, kad kpt. Pesecko kabina pilna dūmų ir liepsnos.

Tada supratau, kodėl jis išlipo ant lėktuvo sparno. Tuo laiku lėktuvas buvo apie 300 metrų aukštyje. Tada dar mes skraidėme be parašiutų.

Mūsų padėtis buvo visiškai be vilties išsigelbėti — išlikti gyviems. Kadangi lėktuvo va-

rklis degė, turėjo užsidegti ir sprogti benzino bakas, susprogdindamas ir patį lėktuvą. Be to nevaldomas lėktuvas, kaip paprastai, turėjo įeiti į suktuką ir nukristi. Kai visa tai supratau, kreipiausi mintimis: "Šventiausioji Marija, gelbėk!" Kadangi dūmai ir liepsna vis daugiau ėmė veržtis į mano kabiną, tad aš nespėjau, kaip perlipau ant kairiojo lėktuvo sparno. Pasiziūrėjau žemyn, aplink: čia pat Kaunas, Nemunas ir pasaulis toks gražus, o aš dar toks jaunas (buvau 23 m.) ir jau turiu mirti. "Sveika Marija, gelbėk žūstantį, aš dar taip noriu gyventi..." ir stovėdamas ant sparno, laikydami už sparnų trosų, ėmiau melstis — kalbėti "Sveika Marija". Tuo laiku lėktuvas ėmė krypti. Kpt. Peseckas, priėjęs prie kabinos, norėjo paimti ranką už vairolazdės, bet ranką turėjo staiga ištraukti, nes viduje buvo liepsna.

Ir taip, būdami tarp dangaus ir žemės, stovėdami ant degančio ir nevaldomo lėktuvo sparnų, mes laukėme mirties arba... stebuklo, nes jokia žmoniška priemonė negalėjo mums padėti išsigelbėti.

Mačiau žemai aerodrome grupę žmonių — tai buvo lakūnai viršininkai ir draugai, kurie, būdami bejėgiai mums padėti, labiau jaudinosi, kaip mes, nes laukiančiam mirties nėra ko jau-dintis.

Bet lėktuvas, tai greitėdamas tai lėtėdamas (kalniukais), dideliu ratu suko kairėn — aerodromo link, visą laiką žemėdamas. Tada atsirado vilties likti gyvam, nes benzinas nesprogsta ir lėktuvas kol kas į suktuką neina. Nuo to laiko ėmiau nerintis. Toje dalyje aerodromo, virš kurio nešėj mūsų degantis lėktuvas, buvo sugrėbta daug didelių kūgių šieno. Pamaniau, būtų puikus išsigelbėjimas, jei pataikyti išsokti ant kūgio. Ir toliau lėktuvas visą laiką žemėdamas suko kairėn, praskridamas aerodromą. Kai prasinešė virš plento Linksmadvaris-Alekysotas, jau buvo visai žemai. Tuo laiku aš pagalvojau, kad kai prasinešim plentą, šoksiu, nes toliau buvo tvirtovės pylimas, tvoros ir pastatai.

Bet mačiau tik kai sumirgėjo plentas ir... daugiau nieko neatsimenu.

Pasirodo, lėktuvas, prasinešęs plentą kairiuoju sparnu, ant kurio aš stovėjau, užkludė tvirtovės pylimą ir iš inercijos, apsisukdamas 180 laipsnių, nukrito nuo pylimo apie 8 metrus aukščio. Aš buvau nusviestas apie 10 metrų toliau nuo lėktuvo, o kpt. Peseckas — čia pat po degančiu lėktuvu.

Jo laimė, kad čia pat netoli buvo Policijos Mokyklos raite-

Cuyahoga apskritys pirmininkas Hugh A. Corrigan paskelbė proklamaciją apie Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 54 metų sukaktį. Tą proklamaciją jis įteikė Clevelando Alto pirmininkui, inžinieriui A. Pautienii. Proklamacija bus perskaityta ši sekandienį Clevelande, Vasario 16-tos dienos minėjime. Kiekvienas Clevelando lietuvis šiame minėjime turėtų dalyvauti. Ten jis yra kviečiamas.

SPORTO KLUBAI KVIEČIAMSI REGISTRUOTIS

Apygardinės krepšinio, tinklinio ir stalo teniso visų klasių pirmenybės įvyks Chicagoje kovo mėn. 11-12 d. Quigley High School salėje, 7800 So. Western Ave.

Pirmenybėse gali dalyvauti visi lietuvių sporto klubai, bei sporto vienetai registruoti Sporto Sąjungoje 1972 metais. Šiose pirmenybėse dalyvaujančių registracijos terminas yra kovo mėn. 5-ta diena adresu: Vitalis Umbrasas, Rt. 2, Lemont Rd., Lemont, Ill. 60439.

Dalyvių amžiaus kvalifikacijos:

A klasė	gimę 1953 metais ir jaun.
B " "	" 1956 " "
C " "	" 1958 " "
D " "	" 1960 " "

Krepšinis bus prarastas vyrų, moterų, jaunių A, B, C, D ir mergaičių A klasėse. Tinklinis bus prarastas vyrų, moterų, jaunių A ir B klasėse.

Stalo tenisas bus prarastas vyrų, moterų, berniukų ir mergaičių A, B, C kl.

Pirmenybėse dalyvaujantis klubas, privalo atlikti sekancias registracijas:

Iki pirmenybių registracijos datos, klubas turi būti užregistruotas Sporto Sąjungoje 1972 metams prisiunčiant du egzempliorius valdybos sąsato ir mokestį \$15. Visi klubo valdybos nariai privalo būti registruoti ir asmeniškai, nes tik tokiu atveju klubo užregistravimas bus pilnas ir galiojantis. Vienas egzempliorius siunčiamas Centro Valdybai.

Kiekvienas dalyvis turi būti registruotas Sporto Sąjungoje 1972-trieiems metams iki pirmenybių registracijos datos.

Išai, kurie tuoj pat, lėktuvui nukritus, pribėgė ištraukė vadą iš po degančio lėktuvo. Aš samonės netekau nuo smūgio į žemę. Jokių sužalojimų neturėjau, jei neskaityti dešinio peties (ant kurio matyti kritau) sausgyslių ištempimą. Kpt. Peseckas apdegė rankas ir kojas, valdydamas lėktuvą.

Lėktuvo benzino bakas, pasirodo, nesprogo, nes nuo karščio išstirpo cinnuotį sujungimai. O į suktuką neįėjo, nes Peseckas savo kūno svoriu balansuodamas ant sparnų, kažkaip išvaldė lėktuvą.

Lėktuvas buvo anglų gamybos "Sopwith", paimtas iš bolševikų kautynėse prie Jezno, kur bolševikų lakūnai turėjo priverstiną nutūpimą.

Sis aukščiausias aprašytas įvykis buvo vienintelis atsitikimas pasaulio aeronautikos istorijoje. Tuo laiku visa Europos spauda aprašė šį įvykį.

Individualinę metinę registraciją praveda klubų valdybos, prisiunčiamos Sporto Apygardai registruojamų narių sąrašus trijuose egzemplioriuose. Vienas egzempliorius siunčiamas Centro Valdybai.

Sąrašuose turi būti pažymėta pavardė, vardas, gimimo metai, mėnuo, diena ir tikslus adresas.

Kartu su registruojamų narių sąrašu turi būti prisiunčiamas metinis nario mokestis, kuris yra: suaugusiems \$2.50, A ir B kl. \$1.50, C ir D kl. \$1.

Naujiems nariams reikalinga užpildyti tris egzempliorius įstojimo lapu.

Persiregistruojantiems nariams reikalinga užpildyti metinis registracijos lapus (L-1).

Kiekvienai komandai yra reikalinga užpildyti dalyvių regis-

tracijos lapus.

Pirmenybių starto mokestis krepšinio vyrų ir moterų komandoms yra \$10 A, B, C ir D klasėms yra \$10, prieauglio klasėms yra \$5. Tinklinio vyrų ir moterų komandoms yra \$5, prieauglio klasėms yra \$3. Stalo teniso žaidėjams: vyrams ir moterims yra 1 dol., prieaugliui yra \$0.50.

Pinigus prašau siųsti čekiu: Midwest Lithuanian Athletic Assn. Yra reikalaujama, kad kiekvienas klubas dalyvaujantis pirmenybėse, turėtų bent po du savo teisėjus.

Smulkesnės informacijos bus paskelbtos gavus registracijos lapus.

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI DEMOKRATINĮ
DIENRAŠTĮ "NAUJENAS"

LIETUVOS KŪRĖJAI VALSTIEČIŲ VAIKAI

Kas gi buvome mes, tas jaunimas, stojęs savanoriais ginti savo krašto? Vieni iš jų — buvę karininkai, dalyvavę karo metu rusų armijoje. Kiti vėl — studentai, moksleiviai ar liaudies mokytojai. Tačiau mūsų daugumą, be abejo, sudarė ūkininkų vaikai ir darbininkai.

Tat ir mūsų socialinė kilmė maždaug buvo vienoda: mes buvome paprastų valstiečių, kurie išlaikė lietuvių tautinę dvasią, vaikai. Siekėme savos valstybės, nepriklausomos nuo svetimųjų, nežiūrėdami į tai, kokią santvarką jie kūrė ir kokiais šūkais mus viliojo.

A. Novickis,
(iš Varpas Nr. 8)

VOKIEČIUS UTELES APSĖDO

Dpa iš Berlyno praneša, kad utelių skaičius Berlyne, Miunchene ir Hamburge yra dešimteriopai perviršijęs "normalu" skaičių. Tokį balansą paskelbė federalinė sveikatos įstaiga Berlyne sausio 20 dieną.

Kaip suutėlėjimo pavyzdį įstaiga nurodė Berlyno miesto dalį Charlottenburg, kur dezinfekcijos įstaiga 1963 metais išvalė galvos uteles tik 55 asmenims, o 1970 metais jau valė 1,075 galvas.

Kaip tokio nepaprasto suutėlėjimo priežastį ši įstaiga nurodo mažą dėti ilgus plaukus, apsileidimą apsigyvenime ir švaroje ir per daug ankštą pasidariusį gyvenimą, pav. jaunimui gyvenant komunos ir einant turistais.

SĄSKAITA

Jauna elegantiška ponė banke prie langelio klausia:

Ar negalėčiau aš jūsų banke atidaryti naują einamąją sąskaitą?

— Betgi Tamsta jau turite vieną sąskaitą mūsų banke, — atsako tarnautojas.

— Tas tikra tiesa, turiu vieną, bet ji jau nieko neverta, joje nebėra nė vieno cento...

Good intentions never saved a penny.

It takes a commitment to save money. To your family, to the future. And maybe to your country. Good intentions just aren't enough.

That's why the Payroll Savings Plan works so well. It's a way of saying "I'm committed."

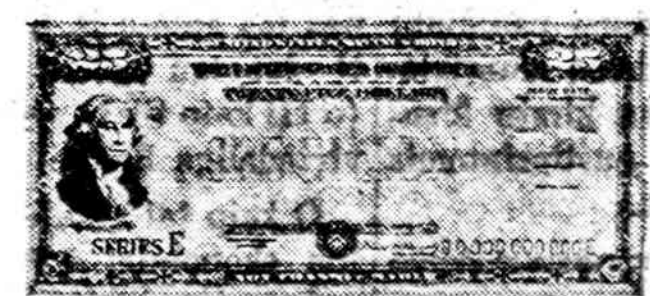
And it's almost effortless. All you do is sign up once, where you work. Then the amount you specify is automatically set aside from your check each payday and put into U.S. Savings Bonds. You have automatic saving power.

After all, it's hard to spend money you don't touch.

Oh, you'll touch it someday. For that house, or dream vacation, or for your kids' college education.

And now there's a bonus interest rate on all U. S. Savings Bonds—for E Bonds, 5 1/2% when held to maturity of 5 years 10 months (4% the first year). That extra 1/2%, payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.

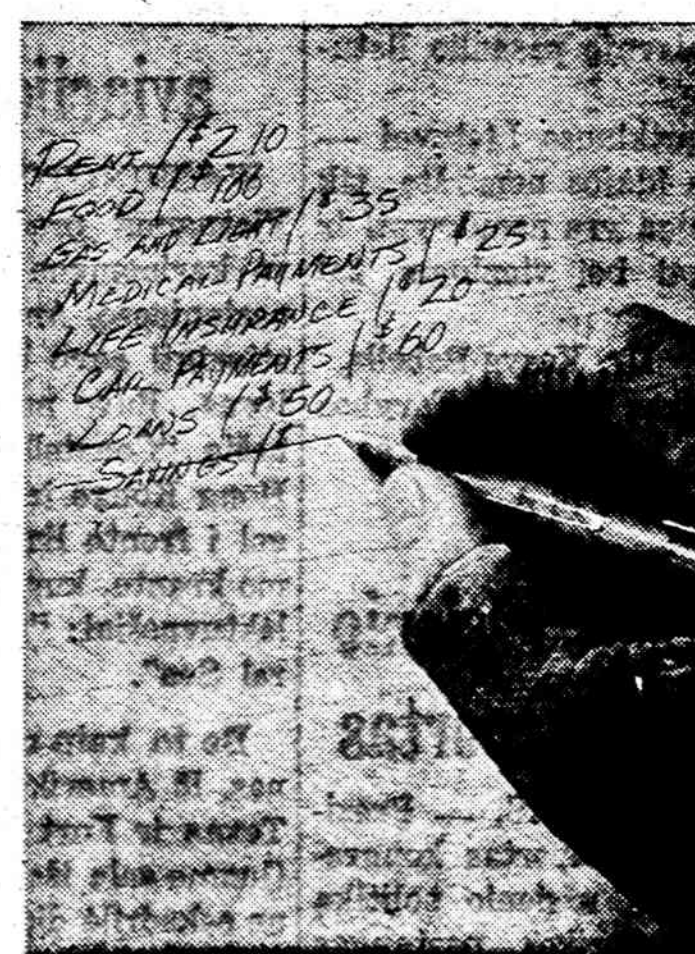
So think it over. The Payroll Savings Plan. It's a small effort, but it's a big commitment. For you and your country.

Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. Tax may be deferred until redemption. And always remember, Bonds are a proved way to save.

Take stock in America.
With higher paying U.S. Savings Bonds.

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with The Department of the Treasury and The Advertising Council.

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

DEŠIMTMETIS

LIETUVIŲ FONDAS

išleido dvejį spaivų (raudoną ir tamsiai žalia) lipinukus. Kaina — \$1.00 už keturių lapus (144 lipinukai). Kas norėtų jų įsigyti sau ar platinti — kreiptis į LF būstinę:

2422 W. Marquette Rd.,
Chicago, Illinois 60629,
Tel.: 312 — 925-6897.

LIETUVIŲ VISUOMENEI CHICAGOJE

Lietuvos okupantai rusai ir saujelė lietuviškųjų komunistų naikina Lietuvos kultūrą, religiją ir mūsų tautos geriausių sūnus ir dukras. Nežiūrint sužvėrėjusio okupanto siautėjimo lietuviška siela gyva, ką lindija Lietuvos patriotų veržimasis į laisvę. Dvasios milžinas — Simas Kudirka savo geležine valia ir drąsa išjudino pasaulio apdulkėjusią sąžinę. Jo šviesus vardas garsina Lietuvos kančias laisvajame pasaulyje.

Sventai tikėdami Lietuvos valstybės laisvės atkūrimu ir kovos dėl Nepriklausomybės prasmingumu Chicago Lietuvos

Taryba maloniai kviečia Jus dalyvauti iškilmingame Vasario 16-tos minėjime 1972 metų vasario mėnesio 20 dieną 2 valandą AUDITORIUM THEATRE 70 East Congress.

Savo dalyvavimu tautos šventėje ir gausia auka remkime ALTą, dirbantį Lietuvos laisvinimo darbe.

Visos organizacijos ir pavieniai asmenys prašomi ankas siųsti Chicago Lietuvos Tarybos išdinkinui Vladiui Soliūnui, 3549 West 57th Street, Chicago, Ill., 60629.

Remkite mus didžiajame Tėvynės Laisvinimo darbe!

Aldona Indreika Julius Pakalka
Vykdomoji sekretorė Pirmininkas

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrista, 592 pusl.	\$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 pusl.	\$6.00
Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įristas, 431 pusl.	\$7.50
Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 pusl. įrista — \$3.00, minkštasis viršelias — \$2.00; II dalis, 225 pusl., įrista — \$3.00, minkštasis viršelias — \$2.00	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 306 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 p.	\$5.50
Juozas Liudžius, RAŠTAI, 250 pusl.	\$3.00
P. Liudžiuvienė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDŽIŲ, 88 pusl.	\$1.00
S. Michelsonas, LIETUVIŲ IŠEIVŲ AMERIKOJE, 297 p. įrista — \$5.00, minkštasis viršelias — \$4.00	\$4.00
Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai įrista 988 pusl., dabar tik	\$10.00

NAUJENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Telef. HA 1-6100

A. SUKAUSKAS - PENSININKO AMŽIAUS

Klausau aną vakarą lietuviškos radijo programos pranešėjo balsą ir nenoriu tikėti, ką jis kalbą. Ogi sako, kad visuomenininkui Antanui Sukauskui suėjo šešiasdešimt penkeri amžiaus metai ir kad jis, šeimos bei artimųjų tarpe, gimtadienį kukliai atšventė. Argi? Tikrai? LE paskutinis tomas man patvirtina: Antanas Sukauskas gimė 1907 metų sausio 29 dieną. Dabar prisimenu, kad, kai jam suėjo apvali metų kapa, norėjau Naujienose parašyti. Pasiskaitau, paprasčiau biografinių žinių. O jis užprotestavo, išsiųsė. Ką, sako, šešiasdešimt reiškia? Nei aš pensininkas pas General Motors, nei pensininkas lietuviškose organizacijose. Kai jau, sako, bus šešiasdešimt penkeri, tai gal galėsi kelias eilutes, nes jau tada tikrai būsiu pensininko amžiaus sulaukęs... Taigi, pensininko amžiaus A. Sukauskas sulaukė. Leidimas "kelias eilutes" parašyti buvo gautas prieš penkerius metus, o aš pirmiau ir pavėlavau. Jei nei Lie-

tuviškų Melodijų programa, būčiau ir dar ilgiau uždelsęs. Tik enciklopediniais daviniais remdamasis (nes, ir leidimą rašyti turėdamas, jokių papildomų žinių iš A. Sukauskos nesulaukiau), biografiją nupasakosiu labai trumpai. Gimė Miežaičių kaime, Radviliškio valsčiuje, šiaulių apskrityje. 1932 m. Plungrės gimnazijoje eksternu baigė 4 klases. 1931-1940 metais tarnavo viešojoje ir geležinkelio policijoje, o 1941-44 metais — Radviliškio valsčiaus savivaldybėje. Vokiečių okupacijos metu veikė antinaciniame pogrindyje, buvo areštuotas. Į JAV atvyko 1949 metais. Išskyrus pirmus kelius mėnesius, visą laiką gyveno ir tebegyvena Detroito, šalia nelengvo tiesioginio, duoną pelnančio darbo viename iš General Motors fabriku, visą laiką dirba visuomeninį darbą. Va, čia jau gali enciklopedijai padėti į šalį ir visuomeninio darbo faktą plačiau apibūdinti.

Daugiausia Antanas Sukauskas

ANTANAS SUKAUSKAS

kas dirbo, dirba ir, neabejoju, dar daugelį metų dirbs, Susivienijimui Lietuvių Amerikoje. Jo pėdos SLA 352-joje kuopoje yra tiek giliai įmintos, kad jų niekada niekas nebeištrins. Tos kuopos pirmininku jis išbuvo ar ne dešimtį metų (datų šiame rašinyje vengiu, nes, kaip sakiau, rašau iš sukaktuvinio faktų negavęs, kai minėjime 70-tą, ar 75-tą gimtadienį, tai pabandysiu ir visas datas surinkioti). SLA 352-ra kuopa, tiesa, yra pati didžiausia visame Susivienijime, turi apie 500 narių, bet jos, kaip ir daugelis kitų kuopų, gyvybingumas reiškiasi tik per valdybą ir ypač per pirmininką. Jeigu valdyba energinga, jeigu pirmininkas moka iš tos energingos valdybos viską išspausti, tai kuopos vardas yra ir spaudoje, ir tautiečių lūpose. Neneigiu tos kuopos steigėjų ir ankstesniųjų jos pirmininkų, kurie praityje kuopą buvo iškėlę Detroito lietuviuose į pirmąją vietą. Buvo, tikrai, didelių ir didžiųjų jos vadovų, organizatorių. Noriu tik priminti, jog A. Sukauskas yra vienas iš tų didžiųjų pirmininkų, kurie "valdymo" metais kuopa laikėsi pačioje aukštumoje. Aš čia nekalbu apie tik duokles užsimokančius, pasyvius jos narius. Kalbu apie kuopos vardu rengtus pobūvius, kultūrinius bei pramoginius, žiemą ir vasarą, metai po metų, be pertraukų, be apsilpimų. A. Sukauskui pirmininkaujant ir mėsiniui kuopos susirinkimai (kurie, nepaisant jokių kliūčių, buvo šaukiami tiesiog laikrodžio tikslumu) pasidarė gausesni, nes jis įvedė, po oficialiosios dalies, kavos su pyragėliais vaisės, kurių metu žmonės ir socialiai labiau suartėja. Jei neklystu, ir dabartinis 352-ros kuopos pirmininkas Petras Januška šią A. Sukauskos naujieną tęsia.

Kada spaudoje beišvysdavome SLA 200-sios kuopos vardą, kada apie ją begirdėdavome lietuviškų radijo transliacijų metu? Ji buvo nei gyva, nei mirusi. Prieš keletą metų, regis, paties SLA prezidento Povilo Dargio paprašytas, A. Sukauskas ryžosi tą kuopą atgaivinti. Dargelio nustebeimui, jis tais metais atsisakė kandidatuoti sekančiai kadencijai į SLA 352-sios kuopos pirmininko vietą, kur jo per rinkimas buvo daugiau negu garantuotas, ir nuėjo, kartu su visa savo šeima, į aną griuvančią, mirštančią SLA 200-ją kuopą. Dabar kuopa, kad ir negausi nariais, yra veikli ir jos vardas grįžo į gyvųjų organizacijų tarpą.

Nors plačioji visuomenė ir mažiau pastebėjo, bet antru dideliu A. Sukauskos darbu aš laikau Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos (LSS) 116 kuopos gyvybės pratęsimą. Pačiam didžiajam tos kuopos veikėjui Justiniui Pilkaui mirus (o prieš jį mirė veiklus Pranas Juzėnas; taigi mirė kiti veiklus nariai, kaip Domas Kasparka, Barbora Keblaitienė, Antanas Strazdas), kuopoje beliko tik vienas veteranas Mikas Balčiūnas, keliolika labai gerų, nuosirdžių eilinių narių, senųjų ateivių, į valdybą, dešimties, sunkiai prisipašomų, ir mes, keletas "dypukų". Mūsų tarpe buvo Antanas Sukauskas. Rašydamas po ranka neturiu tikslios datos, kada mes A. Sukauską, M. Balčiūnui pirmininkauti nesutikus, į pirmininkus kandidatuoti prisipašėm. Ilgai išsikinkinęs jis sutiko. Pirmininku išbuvo pora metų. Jam pirmininkaujant, lygiai kaip ir Susivienijimo kuopose, LSS 116-toje kuopoje gyvybė vėl įsižiėbė. Buvo šaukiami dažni susirinkimai, kuopos posėdžiai. Buvo rengiami išvažiuojamieji, buvo bandoma gauti naujų narių iš naujųjų ateivių tarpo. Tiesa, LSS 116-tos kuopos atjauninti nepavyko, nes detroitiečiai naujieji ateiviai į socialdemokratų nesidavė įtraukiami. Bet tai jau ne pertraukų, be apsilpimų. A. Sukauskas, kas buvo galima padaryti, kad LSS 116-ta kuopa nebūtų tik vardas popierėje, bet kad būtų gyva.

Be minėtų trijų kuopų, A. Sukauskas daug dirbo arba ir dabar tebedirba Lietuvių Bendruomenėje, Detroito Lietuvių Namų draugijoje, šauliuose ir ypač Detroito Lietuvių Organizacijų Centre. Ir tai, be abejo, ne viskas. Jo vardas yra visos eilės organizacijų sąrašuose ir dažnai jis yra priprašomas dirbti valdybose, komisijose. Mat, gyvena netoli Lietuvių namų, tai ir vertėmės didžiąją savo laisvalaikio dalį ten praleisti. Sukaktuvininkas nemažai rašinėja ir į lietuvišką spaudą: į Tėvynę, Keleivį, į Naujienas. Ypač į Naujienas — jo trumpų, objektyvių informuojančių žinučių skaitome kuo ne kiekvieną savaitę. Slapyvardžiu jis pasi-

rašo ne blogus fikslus turėdamas (daugelis anonimų vis stengiasi kam nors įkasti), o iš kuklumo.

Kuo ne kiekvieno sukaktuvininko gyvenimą aprašinėjant, visada pridedama, kad "išaugino, išmoksino vaikus", lyg tie paprastai žmogeliai, kurie į spaudos puslapius nepatenka, savo vaikų neaugintų, nemokslintų. Taigi, gal ir neminėčiau, kad Antanas ir Bronė Sukauskai išaugino, išmoksino, į gyvenimą išleido Zigmą, Raimundą ir Ramunę. Visi jie poros metų tarpe sukūrė šeimas ir išėjo savo gyvenimų gyventi. Bet verta Antaną Sukauską ir jo žmoną Bronę išskirti geru žodžiu paminėti už antrojo savo vaiko (pagal amžių skaičiuojant) dukrelės Zitės, dabar jau šaulienės ir kelių vaikų motinos, iš okupuotos Lietuvos atgavimą. Bolševikams antru kartu į Lietuvą atslenkant, 1944 m. vasarą į Vakarų traukdamiesi, Zigmą ant rankų nešdami, į jiedu paliko kelių mėnesių Zitą močiutės globai, tikėdami greit sugrįžti. Kai likimas lėmė kitaip, kai vietoj Radviliškio tėvai atkilo į Detroitą, tai nuo pirmos dienos ėmė rūpintis Zitės išdavimu. O juk Stalinas kruvinasis tebevaldė tada. Daug reikėjo prašymų ir notų prirašinėti, daug naktų nemiegoti, nekaltant apie pinigų (kurių Sukauskai savo vaikams niekada negailėjo), iki Zita Detroitą pasiekė, jau, berods, 17-kos metų panelė, jau pačią paskutinę minutę, prieš suaugusios amžių. Dabar tokie ten likusių šeimos narių išleidimai nėra jau labai reti, bet kai Zita atvažiavo, tai Detroito dienraščiai aprašymus ir jos dideles nuotraukas dėjo.

Antanas Sukauskas — pensininkas? Kam čia tą klausuką dedu? Ogi todėl, kad nežinau, ar jis jau pensininkas iš General Motors, ar dar ir ten kiek pabus? Bet jokių klausukų nereikia dėl jo "pensininkystės" lietuviškuose darbuose. Ne, kaip lietuviškų organizacijų veikėjas, Antanas Sukauskas pensininku niekada nebus. Tada aš tikrai žinau. Vieno aš jam, šešiasdešimt penkerius sukakusiam, linkiu — sveikatos! Alfonsas Nakas

Kvailybės, ydos, nuodėmės, [raupsai] Mūsų dviasį apima, kankina kūną. Bodleras

Šiomis dienomis pradėsime spausdinti mokytojos L. Vaičiūnienės studiją apie paskutinę Lietuvių Dainų šventę. Paveiksle matome raišytoją ir poetę priešą rudenį vykusiame Naujienų bankete. Prie vieno stalo su p. Vaičiūniene sėdi jos sūnus, žurnalistas Jonas Vaičiūnas.

Dr. KAZYS GRINIUS
ATSIMINIMAI IR MINTYS
II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.
Išleido Dr. Kazio Griniaus Komitetas. Knygą galima nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant paštą reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima išsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir minčių" tomą (neįrašta) už \$2.00.
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street — Chicago 8, Ill.

Ilgametio BALFO pirmininko, prelado J. B. Končiaus knyga
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.
Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

KNYGOS ANGLŲ KALBA
A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čikagietės išpūdziai okupuotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.
J. Jasmalas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista, 150 psl. Kaina \$2.50.
Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poeto Nado Rastenoio vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.
Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto bruožai, paliečiantys laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.
Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir kitas knygas galima išsigyti atsilankius į Naujienas arba atsiuntus čekį ar piniginę perlaidą.
NAUJIENOS
1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

SAVE AT
Mutual Federal Savings and Loan
2212 W. CERMAK ROAD, — CHICAGO, ILLINOIS 60608
Peter Kazanaukas, President Phone 847-7747

6% ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$10,000. OR MORE 2 YEAR MATURITY
Paid and Compounded QUARTERLY
5% REGULAR PASSBOOK ACCOUNT Per Annum
NOW INSURED TO \$20,000.

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI
— Sek pasaką, mamytė, apie senus laikus, kai aitvarai ir laumės skrajojo po laukus... S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar krikštavimai. Naujienose galima gauti šių perliū ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKU PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVY-NUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.
2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KISKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratis Eidukaitis iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.
3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.
4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ, 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų Žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.
5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.
6. Alfonsas Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytojų s-gos premijuota knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Stančikaitės iliustracijos, 186 psl., kaina 2 dol.
7. Juozas Svaistas, SAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.
8. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai Eilutė padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuoti vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Jau išėjo seniai laukta
Juozės Vaičiūnienės knyga
TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS
100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.
Persiuntimui paštą reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.
Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.
Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS,
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

today's FUNNY
A HUSBAND ISN'T COMPLETE UNTIL HE'S MARRIED-- THEN HE'S FINISHED
[Thnx to Mrs. Marie Schrupf Niles, Mich.]
© 1970 by NEA, Inc.
Today's FUNNY will pay \$1.00 for each original "funny" used. Send gags to: Today's FUNNY, 1200 West Third St., Cleveland, Ohio 44113.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams išsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY
5% UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS
Taupymo indėliai Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Išleista 1923 metais Tel. 421-3070
Ištaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, aškyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

K. STRIKAITIS

APIE PUSLAUKINĘ TAUTELĘ

(Tęsinys)

"Kaip giminytės kraujas traukia prie savųjų, taip ir prie gimtosios vietos. O ar po daugelio metų mūsų vaikai ir anūkai nepasigės to lizdo, iš kurio išskrido į pasaulį? Pagalvokime ir apie tai, griaudami senąsias gyvenvietes. Visų žinoma, neišsugosi, toks jau technikos amžius. Bet ar nepalikti ženklų — gražaus gojelio, šulinio šalia vieškelio, gal net paminklinės lentos, kur buvo ir išnyko kaimelis. Gražus, senoviškas jo vardas irgi neturėtų išdilti iš atminties. Tegul buvusių Girdvainių ar Sėlos vardus perima naujų kolūkinų centrų gatvės ir gatvelės". Taigi, ar be širdies sopulio tokias žinias rašo išdraskytos sodybos ūkininkas?

Rekašius apie išsivijus šėštadienines mokyklas

Apie išsivijus lietuvišką jaunimą štai kaip jis pasisako: "Šis įspūdis, kurį jaunajai išsivijus kartai palieka šėštadieninė mo-

kykla, kai kam atrodoys per daug pesimistiškas. Galbūt. Tačiau, visa eilė faktų nuteikia gana nejaudina. Visų pirma, reikia sugaišti labai daug valandų knaisiojantis po vadovėlius, kol juose randi bent vieną Lietuvos vaizdėlį ar nuotrauką, "jaunesnę" kaip trisdešimt metų. Jau antrame ar trečiame skyriuje mokinukui sužino, jog laikinoji Lietuvos sostinė buvo (!) Kaunas. Jonuko tėvelis vadovėliuose važiuoja į darbą automobiliu. Tačiau, kad bent vienas Lietuvos gyventojas naudotųsi šiais technikos stebuklais, tai man dar kol kas nepavyko užtikti... Bet — lėktuvu į svečius atskridus Jonuką Kauno aerodrome pasitinka dėdė, atvažiavęs... rogemis".

Z. V. Rekašius verkšlens, kad išsivijus šėštadieninių mokyklų vadovėliuose jis neranda nė vieno vaizdelio bei paveiksluko iš komunistų okupacijos laikmečio, tai jį ir "nuteikia gana nejaudina". Nėra paslaptis, kad Lie-

tybos metų įsitikino, kad šiandien trūksta ne tikta maisto, bet nėra ir maisto gamintojų. Komunistų partijos vadai pamatė, kad be komunistų negali būti komunistinės santvarkos. Partijos centro komitetas apsvairstęs visas iki šio mėto vartotas priemones, priėjo išvados, kad reikia auklėti komunistus ir įdiegti jiems norą dirbti. Tuo klausimu atvežtas Tiesos numeris šitaip aprašo Raseinių Darbo Raudonosios Vėliavos mokyklos direktoriaus V. Diržio pasakojimą apie jaunų komunistų auklėjimą:

"Jiems skiepijami kilnūs komunizmo statytojo bruožai. Vaikiniai ir merginos supažindinami su vyresniosios kartos revoliucinėmis ir darbo tradicijomis. Rengiami susitikimais su senais komunistais — buvusiais pagrindininkais, Didžiojo Tėvynės karo dalyviais, darbo veteranais ir pirmūnais. Daug dėmesio skiriama teisiniams auklėjimui. Rengiami klausimų ir atsakymų vakarai, susitikimai su prokuratūros, liaudies teismo, milicijos darbuotojais". (Tiesa, 1972 m. vas. 4 d., 2 psl.).

Tam pačiame susirinkime kalbėjo Vilniaus technikos mokyklos direktorius V. Vaičiūnas, komjaunimo organizacijos sekretorius V. Morkūnas, ir kiti auklėtojai. Ministrų tarybos pirmininko pavaduotoja L. Diržinskaitė susirinkusiems pranešė, kad šiais metais reikės 10.000 kvalifikuotų darbininkų pramonei ir 65.000 žemės ūkiui. Kalbėjo, aišku, ir pats Sniečkus. Visiems jiems aišku, kad propaganda maisto nepagaminsi. Maisto bus daugiau, jeigu žemės ūkyje bus daugiau norinčių ir tą darbą mėgstančių žmonių. Lietuviai žemę noriai dirbo, kol ta žemė jiems priklausė ir jie galėjo naudotis žemės vaisiais. Dabar lietuvius verčiamas bėgti iš kaimo.

Galima užtikrinti, kad jokios naudos neduos žemės ūkio darbininkų suvedimas su prokuratūra ir milicijos darbuotojais. Išsitus 25 metus sovietinė milicija ir prokuratūra buvo krašto gyventojų pabaisa, o dabar centro komitetas milicijos pagalba nori padidinti derlių ir priauklėti daugiau komunistų. Bergždžios buvo kitos priemonės, komunistų nepriauklės ir sovietinė milicija.

— Vadinas, patari man pasidaryti bolševikų "pastumdėlius", kaip patars išsitarai, ir gal nieko nepasieksi pasiūmę visą atsakomybę už jų veiksmus Lietuvoje, būti teityje apkaltintu dėl bendradarbiavimo su jais ir, ko gero, netekti doro vardo...

— Kokią turi reikšmę vieno žmogaus vardas ar net gvybė, kai yra reikalas gelbėti valstybę ir tautą! — net sušuko šilingas. — Aš irgi buvau siūlomas ir būčiau nei vieną akimirą nesvyravęs, jei bolševikai nebūtų atmetę mano asmens. Ir žinai, kodėl privalai? Aš taip galvoju: anksčiau ar vėliau, be abejo, vokiečiai karą turės pralaimėti. Tada ir bolševikams kaip vokiečių draugams, teks pasitraukti ir iš Lenkijos, ir iš Lietuvos ir kitų sričių, kurias jie bus užėmę su vokiečiais susitarę. Būtinai reikia, kad iki tam laikui, nors formaliai, išliktų Lietuvos vyriausybė.

Pareiščiau abejojimą, kad aš galėčiau pajęgti tokiam uždaviniui, kuris ir prityrus politikui nebūtų lengvas. Be to, negi žinau, kas yra tie primesti man bendradarbiai? Bė abejonės, jų tarpe susiras komunistų, o gal net provokatorių...

Šilingas susirūpino, susimąstė. — Vistiek neturi tiesos atsakyti. Gal teks nukentėti, bet ir mes visi senosios kartos inteligentai ir Nepriklausomos Lietuvos kūrėjai jau esame pasmerkti. Būsime sunaikinti vienu ar kitu būdu visi, kurie ne-

tuvos ūkininkas jau trisdešimt metų nebeturi žemės, vežimo ir arklio. Kai dėdė atvažiuoja iš Amerikos, politrukas gimines su rusiška "pobėda" atveža į Vilnių esantį viešbutį "Gintaras" su giminėmis pasimatyti, kur išliejus nemazai asarų, tas pats politrukas, skubiai grąžina atgal į aplėistą ir baigiantį griūti tėvų kaimelį, arba į kolchozo kumetyną...

Jis nori matyti, kad čia vaikai būtų supažindinti su okupu. Lietuvos geografija, kuri būtų "pažangi", įspūdinga ir "gera". Kam reikią grūsti vaikams į galvas Lietuvos istoriją, jei tauta ir šiandien tebesanti laukinė? Tad ar ne aišku, ko jis nori! Jis nori, kad teigiamai būtų nušviestas komunistų valdymas. Jis nori, kad vaikai būtų mokomi "pažangios" istorijos ir geografijos, kad vaikai būtų apgaudinėjami.

Kokios geografijos Rekašius nori?

Pagalau kokia ta dabartinė okupu. Lietuvos geografija bei jos etnografinės sienos? Rekašius nori, kad vaikai būtų mokomi pagal Maskvos pakaliko Zimano "geografiją", apie kurią jis 1971 metų rugsėjo 22 d. komunistinėje "Tiesoje" rašė, kad 1945 metais buvusios sąjungtos visos Lietuvos žemės. Be to, Zimanas rašo, 1920 metų Maskvos sutartimi sovietai grąžinę Vilnių ir Vilniaus kraštą Lietuvai. Bet ta sutartimi juk Maskva buvo pripažinusi Lietuvai Gardiną, Augustavą, Suvalkus, Seinus, Lydą, Ašmeną, Smurgainius, Breslaują iki pat Dauguvos upės. Yra padarytas ir smulkus sienų nustatymo žemėlapis. Dabar didžiausi etnografinės Lietuvos plotai rytuose ir pietuose prijungti prie sovietinės Gudijos ir ten likę lietuviai rusinami. Augustavą, Seinus ir Suvalkus priskyrė prie Lenkijos, o Karaliaučiaus sritį pavertė rusiška provincija. Lietuvos žemės Maskvos komunistai išdraskė. Tai apie ką dabar Z. V. Rekašius šėštadieninių mo-

kyklų vaikus nori mokyti ir apie kokią Lietuvos pažangą? Zvilgterkim į pereitais metais komunistinėje "Tiesoje" rašytą straipsnį, kaip kaimo mokytojai turi tarnauti kompartijai. Ten rašoma: "Mokytojas visų pirma yra auklėtojas. Pirmiausia jis turi gerai pažinti vaiko tėvus. Jeigu jis nepažins vaiko tėvų, jis negalės sekmingai ruošti jį gyvenimui. Jis turi padėti ne tik pedagoginiais patarimais, bet veikti ir tėvų pasaulėžiūrą, sistemingai kovoti su praeities atgyvenomis. Šiuose baruose kaimo mokytojų darbo yra daug ir tą jis turi atlikti, jau trisdešimt metų ateištinės žinias, nuolat nešdamas partijos žodį į kiekvieną žemdirbių šeimą". Štai koks okupu. Lietuvos mokytojo darbas per 30 metų rusų okupacijos Lietuvoje.

Kad ir ne savo lūpomis Rekašius pasisakė

Baigdamas dar noriu pakartoti iš Rekašiaus straipsnio porą punktelių: "Atvirai kalbant — daugumoje mokyklų vadovėlių Lietuvoje nėra! Ji tik buvo. Joje mokėsi (ne mokosi!) laimingi vaikai, soduose augo (ne auga!) skaniausi obuoliai, kaimiečiai dainavo liaudies dainas ir dalgiai piovė rugius. Po to vadovėlių autoriai pasitraukė į Vakarus, ir sustoję gyvenimo laikrodžiai. Dabar Lietuva okupuota, ir žmonės ten vargsta. Taip. Bet..."

Manau, kad ši aimana yra visiems aiški, nes pagal Rekašių šiandien okupu. Lietuvoje yra beveik tas pats, kaip ir nepriklausomos Lietuvos laikais: mokyklose taip pat yra vadovėliai, jose vaikai mokosi ir yra taip pat laimingi, valgo tokius pat skanūs obuolius, kaimiečiai taip pat tebedainuoja liaudies dainas ir dalgiais tebeplaukia rugius. Tik jis netiki, kad nepriklausomos Lietuvos mokyklų vadovėlių autoriams pasitraukus į Vakarus ten sustoję gyvenimo laikrodžiai, teisingiau pasakius, kad jie pasikeitė pagal komunistinį laiką. Jis nesutinka, kad dabar Lietuva okupuota ir

žmonės ten vargsta. Tai ir yra tas jo užbaiginis žodelis. "Bet"... Bet kas yra tautai netekti nepriklausomybės, laisvės ir bendrai kas yra svetima okupacija, Rekašius dėl to iš viso sau galvos nesima kvaršinti. Tie visi jo šauktukai bei daugtaškiai mums yra labai aiškūs ir suprantami.

Bet štai jo silpniausias pasisakymas, kur aiškiausiai apie save pasako: "Akademikų skautų stovykloje šią vasarą mokyklų vadovėliai ir jų poveikis buvo svarstomi gana plačiai. Įstrigo viena jaunos studentės mintis. Jai visi šėštadieninių mokyklų vadovėliai, lyg susitarę, tvirtino, jog visi (!) lietuviai geri, o blogi visi (!) nelietuviai. Betgi tai jos neįtikino. Priešingai, tai privertė ją suabejoti ir dėl visos eilės kitų lietuviškoje spaudoje ir literatūroje užtikamų teiginių. Populiariaiariant — pasitikėjimo spraga". Tai štai kam Rekašiui prireikė tos jaunos bevardės studentės — jos lūpomis pasakyti, ko savomis dar nediršo, būtent, kad visi ir nelietuviai geri, ergo ir visi komunistai bolševikai geri! Kas ir reikėjo įrodyti.

Jis, prisidengęs laikais, straipsniais bei jaunos studentės mintimi, išėjo į viešą spaudą ir parodė savo tikrąjį veidą.

(Pabaiga)

ČIKAGA. — Teisme, kur svarstoma dviejų jaunuolių, ketinusių išnuodyti Čikagos gyventojus byla, liudininkai papasakojo, kad pradžioje tie du jaunuoliai svajavo apie daug platesnį planą — išduoti visą pasaulį, tik palikti apie 15 jaunų žmonių, kurie pradėtų naują rasę. Jaunuoliai ketino priauginti įvairių ligų bakterijų ir jas iš lėktuvų barstyti. Turistai turėjo vežti tų bakterijų ir kitas valstybes. Įsitrinkę išlikti būtų įskiepyti nuo įvairių ligų ir jos jų neleistų. Teisme apie tuos planus pasakojo ir viena "išrinktųjų" merginų, kuriai buvo lemta likti gyvai.

V. KREVĖ

Vyriausybės sudarymas

Iš pirmosios bolševikų okupacijos Lietuvoje

6

Šilingas niekados neturėjo didesnio autoriteto visuomenėje, bet dabar, dėl pastarosios savo veiklos, pasidarė visų neapkenčiamas. Jį, ne Smetoną, kaltino dėl didėjančių tautininkiškos santvarkos negerumų.

Apie tai šilingas gerai žinojo ir ne kartą turėjo progos įsitikinti, bet nekreipė į tai dėmesio. Jis buvo giliai persiėmęs mintimi, kad jo įstatyminė veikla atkuria senovinę lietuvių kultūrą, senovės Lietuvos santvarką, priartindama prezidento galią didžiųjų Lietuvos kunigaikščių galiai. O šie juk sukūrė tokią Lietuvą, kuri jų laikais buvo viena galingiausių valstybių Europoje.

Šilingas nuolat lankydavosi pas mane namuose. Ne todėl, kad rastų savo veiklai pritarimą, bet laikė mane visuomenės garsintuvu. Iš nuolatinių mūsų ginčų lengvai atspėjau jo pažiūrų šaltinį.

Juk Antanas Smetona ne juokais laikė save antruoju Vytautu Didžiuoju ir būsimosios naujosios, galingosios Lietuvos

kūrėju, ir šilingas buvo tik minčių garsintuvas ir jo sumanymų vykdytojas.

Man buvo įdomu ir svarbu išgirsti nuomonę apie susidariusią padėtį, ypač mano padėtį iš žmogaus, kuris be atodairos reiškia savo pažiūras, neatsižvelgdamas, patinka jos ar nepatinka tam, su kuo jis kalbasi. Aš gerai žinau, kad jis nevidaiminuos ir pasakys, ką mano, — ar privalau imti nedėkingas šiose sąlygose pareigas, ar turiu teisę nuo jų griežtai atsakyti ir liautis svyravęs.

Papasakojau jam viską — savo pasikalbėjimą su Dekanazovu, su Merkriu. Šilingas atidžiai manęs klausė, kramtydamas iš susijaudinimo nagus.

— Kas liečia Smetoną, tai Merkys labai klysta. Prezidentas žinojo, ką darė. Tremtyje jis Lietuvai bus naudingesnis, negu čia pasilikęs bolševikų pastumdėlis, — pareiškė šilingas, man pabaigus pasakoti. — Jo vietoje aš taip pat būčiau pasielgęs.

— Bet ką tu man patarsis dabar? Ar turiu priimti Merkio pasiūlymą ar galiu lengva širdimi nuo jo atsakyti?

— Aišku kaip diena, kad privalai priimti. — atrėžė man šilingas. — Aš netikiu nei vienu Dekanazovo žodžiu ir manau, kad bolševikai jau yra susitarę su vokiečiais dėl Lietuvos ir apskritai dėl visų Baltijos valstybių likimo, bet turim gelbėti, kas dar išgelbėti galima...

— Vadinas, patari man pasidaryti bolševikų "pastumdėlius", kaip patars išsitarai, ir gal nieko nepasieksi pasiūmę visą atsakomybę už jų veiksmus Lietuvoje, būti teityje apkaltintu dėl bendradarbiavimo su jais ir, ko gero, netekti doro vardo...

— Kokią turi reikšmę vieno žmogaus vardas ar net gvybė, kai yra reikalas gelbėti valstybę ir tautą! — net sušuko šilingas. — Aš irgi buvau siūlomas ir būčiau nei vieną akimirą nesvyravęs, jei bolševikai nebūtų atmetę mano asmens. Ir žinai, kodėl privalai? Aš taip galvoju: anksčiau ar vėliau, be abejo, vokiečiai karą turės pralaimėti. Tada ir bolševikams kaip vokiečių draugams, teks pasitraukti ir iš Lenkijos, ir iš Lietuvos ir kitų sričių, kurias jie bus užėmę su vokiečiais susitarę. Būtinai reikia, kad iki tam laikui, nors formaliai, išliktų Lietuvos vyriausybė.

Pareiščiau abejojimą, kad aš galėčiau pajęgti tokiam uždaviniui, kuris ir prityrus politikui nebūtų lengvas. Be to, negi žinau, kas yra tie primesti man bendradarbiai? Bė abejonės, jų tarpe susiras komunistų, o gal net provokatorių...

Šilingas susirūpino, susimąstė. — Vistiek neturi tiesos atsakyti. Gal teks nukentėti, bet ir mes visi senosios kartos inteligentai ir Nepriklausomos Lietuvos kūrėjai jau esame pasmerkti. Būsime sunaikinti vienu ar kitu būdu visi, kurie ne-

Filmų aktorius Peter O'Toole vaidina Don Kichoto vaidmenį naujame filme "Man of La Mancha". Šalia jo filme vaidina garsūs italų artistai Sophia Loren ir James Coco.

Škaitykite ir platinkite

Dienraštis

"NAUJIENOS"

Jos visad rašo

TEISYBE

ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012
Telefonas: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-9
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį ir sekmadienį, ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telefonas: 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 56, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlOCK 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį, 1-7 val.,
antradienį, penktadienį nuo 1-5, trečiadienį, šeštadienį, ofisas uždarytas.

DR. W. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-6270
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti MI 3-0001.
Ofiso telefonas: HE 4-1816 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 3 iki 7 val. popiet. Ketvirtadienį ir šeštadienį nuo 9 iki 11 val. ryto, tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų, ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį 10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, penktadienį, 9-12 val. vak. Šeštadienį, ofisas uždarytas.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEmlOCK 4-2123
Rezid. telefonas: GILson 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Del valandos skambinti telefonas HE 4-2123. Jei neatliepia, tai telefonas GI 8-6185

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bap. dazai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8, šeštadieniais 9-11
800 West 63rd St., Chicago, Ill. 60642
Telefonas: PROspect 6-5084

help your
HEART FUND
help your HEART

EAST ST. LOUIS, ILL.
VASARIO 16 d. MINĖJIMAS
šios mūsų brangios dienos minėjimas įvyks 8 m. vasario 20 dieną, Lietuvių katalikų parapijos salėje, 15 gatvės ir Baugh Ave. sankryžoje, East St. Louis, Ill. Minėjimą ruošia vietos Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius. Minėjimas prasidės 9:30 val. lietuviškomis pamaldomis už Lietuvą.

Tuojuo po pamaldų 12 val. bus pradėta oficialioji dalis, kurią sudarys: invokacija; Lietuvos ir Amerikos himnai; deklamacijos; ištraukos iš baletų "Jūratė ir Kastytis" išpildis p. Irenos Gintautienės baletu studijos mokinės ir bendros lietuviškos dainos. Pertraukos metu bus renkamos aukos Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo reikalams. Atlikus oficialią minėjimo programą dalį bus vaizdas su garinamaisiais gėrimais. Vaizdas sutiko organizuoti ir paruošti mūsų kolonijos geriausios šeimininkės: p. p. Gerdienė, Kemežienė, Juodakienė, talkininkaujant kitoms toliausiomis mūsų lietuviams.

Visi plačiosios apylinkės lietuviai ir mūsų draugai amerikiečiai maloniai kviečiami atsilankyti į mūsų garbingos valstybės 721 m. valstybingumo ir nepriklausomybės atstatymo 54 m. paminėjimą ir

GRADINSKAS
IŠPARDAVIMAS
BAIGIASI 2.15.72
KAINOS SUMAZINTOS NET
\$200.00
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — Pila apdrauda
ZEMA KAINA
R. KERNAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

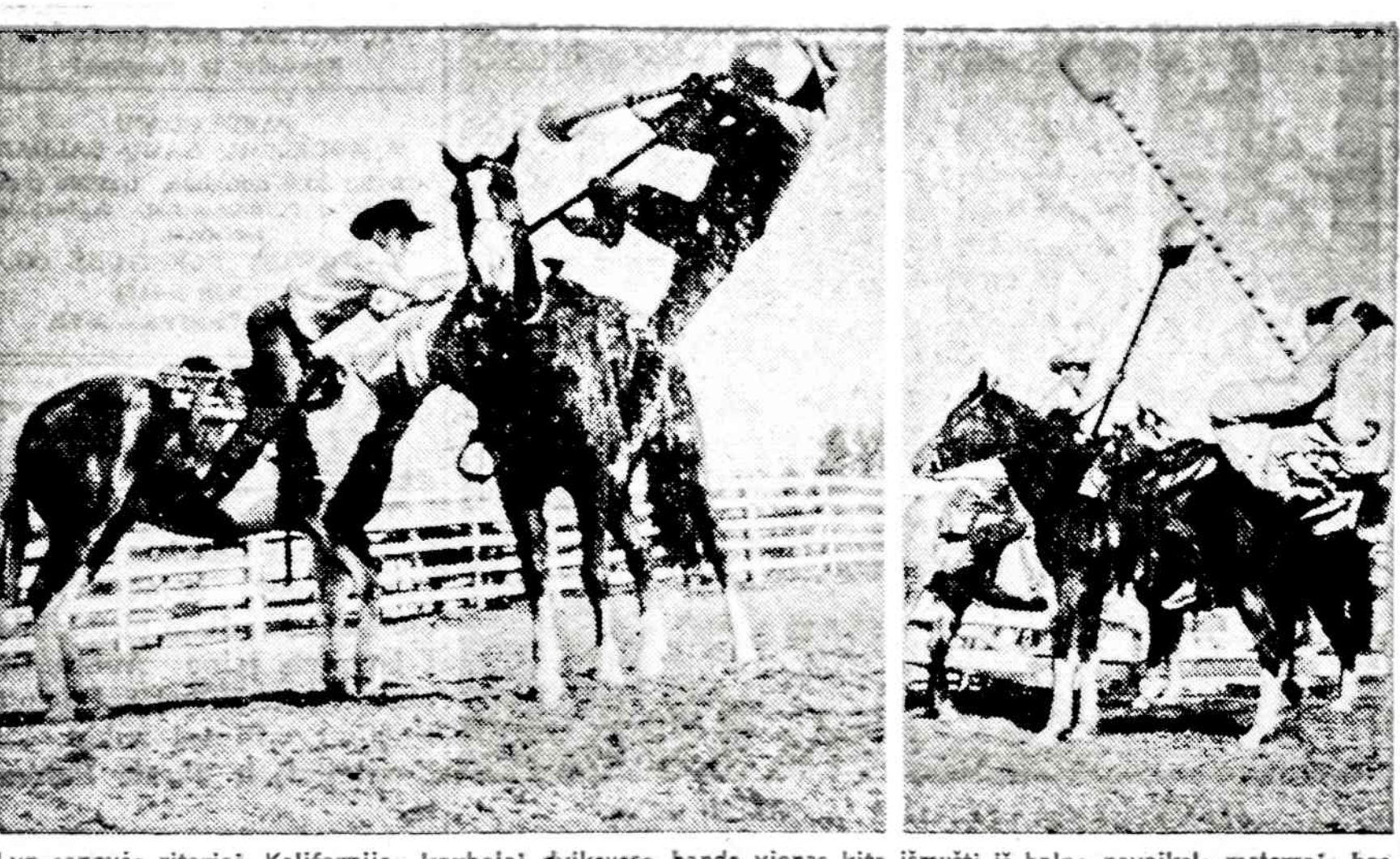
MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo dienos iki penktadienio 11-12 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Tel.: HEmlOCK 4-2413
7:39 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

POEZIJOS VEIKALAI
Poezija — kaip pavasaris, kuris pradėjo pro tirpstantį sniegą liepia laizdymui išskleisti mažutį, deimantų spindintį žiedą, apkauso medžių šakas arginiais, kaip konfetėms ir pamazų įveda į gamtos vaizdą ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaizduose svaioja, juokauja ir verkia poetai, pajėgiami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gėmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:
1. J. Augustaitis - Vaidūnėnė, ZVAIGŽDŲ NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.—
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kišeninio formato, 157 psl. \$2.00.
3. Butkys Jurgis, EILERASČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIEŠNIA VETROJE. Eilių rinktinė, 166 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLŪD - LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kairys, AUKSINE SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJU ROŽIŲ SVENTĖ. Eiliuotai pasakojimai apie išsvietusias lietuvaites senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių Šilelis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl. \$3.00.
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULELIDŽIO SPINDULIUOSE. Eiliuotai kūrinių, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Grodis, AGUONOS IR SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valiulis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 56 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BUK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų rastiinę arba užsakyti pastu, pridėdami čekį ar piniginių orderių.
NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Lyg senovės riteriai, Kalifornijos kaubojai dvikovose bando vienas kitą išmūšti iš balno paveiksle matomais baltais, kurių galai minkšti.

drauge jaukioje aplinkoje maloniai praleisti sekmadienio popietę.
J. Juodakis

Britanijos klubo veikla

Sekmadienį, vasario 6 d. Čikagos Britanijos Lietuvių klubo metinis susirinkimas sutraukė nemažą narių ir svečių būrelį. Susirinkimą pravedė klubo pirmininkas Pranas Rumša, pranešdamas apie nuveiktus darbus, apgailestaudamas, kad pernykščiais metais sirgo net 18 narių, o tris šeimas palietė mirties ranka. Iždininkas K. Rožanskas davė klubo pajamų — išlaidų apyskaitą. Pernai į Lietuvį Fondą klubas įdėjo 200 dol., vieną šimtą — savo vardu, o kitą Lietuvos gen. Konsulo dr. P. Daužvardžio atminimui Lietuvos Fonde. Tautos Fondui pasiūsta 65 dol. surinktų klubo narių aukų ir 25 dol. iš klubo kasos. Klubas siuntė telegramą Turkijos prezidentui, prašydamas paleisti Brazilinskus.

Susirinkimas įsigirdęs, kad klubo kasoje yra vėl susidariusi nemaža pinigų suma, nutarė aukomis paremti spaudą, skirdamas aukas Naujienoms, Draugui, Europos Lietuviai, Dirvai, Liūnanus žurnalui ir Lariui. Paremta ir Lietuvių Televizijoje programa. Be to, nutarta paaukoti Alvdudui, Vasario 16 gimnazijai, Amerikos Lietuvių Tarybai ir Tautos Fondui. Kaip paprastai, auką gavo ir Balfas, Lietuvių Fondui vėl įnešta šimtinė, ir Jau-nimo Centro bibliotekai užsakyta Europos Lietuvio prenu-merata.

Senai valdybai per eilę metų klubo darbe gerokai pavar-dybą, susirinkimas nutarė val-dybą padidinti. Buvo išrinkti šie asmenys: Pranas Rumša, Juozas Kiburas, Kazys Rožanskas, Kazys Valentinas, Sasė

Krasauskienė, Vladas Palu-beckas, Sofija Matulienė ir Jonas Zakas. Į revizijos ko-misiją buvo perrinkti tie pa-tyts: Stasys Matulis, Bronius Pa-liulis ir Algirdas Pužauskas. Susirinkimas palinkėjo nauja-jai valdybai geriausios kloties, o pirmininkas P. Rumša pakvietė visus neišsiskirstyti, bet pasilikti kuklių vaišių, ku-rių metu buvo pagerbti visi su-kaktuvinkai, visos Biru-tės ir įvairūs klubo geradariai.
Narys

Ieškoma duomenų apie min. dr. J. Šaulio Lietuvos žemėlapi

Lietuvos ministerio Vokie-tijai dr. J. Šaulio pastango-mis buvo parengtas įdomus, didelis, spalvotas Lietuvos žemėlapis. Dabar jis yra Šv. Ka-zimiero Lietuvių Kolegijoje Romoje.

Tą žemėlapi matčiau. Kole-gijos rektorius kun. prof. L. Tulabos dėka gavau to žemė-lapio nuotrauką. Norėčiau apie jį parengti rašinį, bet trūksta žinių. Kreipiausi į eilę asmenų, bet jie reikalingų duomenų neturėjo.

Gal kas žino apie tą Lietu-vos žemėlapi daugiau: Kada jo autoriui kilo mintis pareng-ti tokį Lietuvos žemėlapi? Ar jį rengdamas su kuo tarėsi? Kaip ir tą žemėlapi žiūrėjo Lie-tuvos Užsienio Reikalų Minis-terija? Prezidentas? Ar darė, paliko tuo reikalu brėžinių, už-rašų? Ar juos kas perbraižė? Kas žemėlapi pašė ar braižė?

Kaip jis buvo padarytas? Ar iš-beckas, Sofija Matulienė ir Jonas Zakas. Į revizijos ko-misiją buvo perrinkti tie pa-tyts: Stasys Matulis, Bronius Pa-liulis ir Algirdas Pužauskas. Susirinkimas palinkėjo nauja-jai valdybai geriausios kloties, o pirmininkas P. Rumša pakvietė visus neišsiskirstyti, bet pasilikti kuklių vaišių, ku-rių metu buvo pagerbti visi su-kaktuvinkai, visos Biru-tės ir įvairūs klubo geradariai.
Narys

ABU LABU TOKIU

— Kodėl jūs ant piršto užsi-rišote juosteles?
— Žmona man ją užrišo, kad aš nepamirščiau išsiųsti laiško.
— Ir jūs jį išsiuntėte.
— Ne. Žmona pamiršo man jį duoti.

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— Chicago Lietuvių Našių, Naši-kių Klubo elinins narių susirinkimas įvyks vasario 11 d. 8:00 val. vak. Hol-lywood salėje. Eitūnai visi nariai ir narsės dalyvaus. Aptarsime 1972 metų veiklą, ateinančią Valentino šventės šokių vakarą ir kitus svarbius reikalus. Užbaigus susirinkimą, įvyks vaišės su J. Joniko orkestru šokiais. M. Urbelis, rašt.

— Lietuvių Moterų Draugijos "Ap-svieta" elinins narių susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 13 d. 2:00 val. popiet. Lietuvių auditorijoje, 3132 So. Halsted St. Narsės kviečiamos at-silankyti, išgirsti raportus, aptarti rei-kalus, taipgi užsimokėti nario mokes-čius. Po susirinkimo bus vaišės.
Rozė Didžiagalvėnė, rašt.

Metinė Mirties Sukaktis
A. A.
ERNESTAS MISCICK - MISCIKAITIS
Gyv. Redondo Beach, Calif.
Mirė 1971 metų vasario mėn. 11 dieną ir po šermėnų bei atsisvei-kinimo palydėtas į Redondo Beach krematoriumą.
Paliko nuliūdę: žmona Margery, duklė Jami, sesuo Eugenia Rhodes su šeima, pusbroliai, pusseserės, svogeris ir jų šeimos bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Mirties metinių proga prašome prisiminti Velionį geru žodžiu kalbose.
Mes Taves, Mūsų Brangiausias, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįsi, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nueisime. Tebūna Tau lengva ši žemėlė.
Nuliūdę lieka:
Žmona, duklė, sesuo, giminės.

A. A.
DOMICELĖ SHIMKUS
Pagal tėvus Rekašytė
Gyv. 7201 So. Francisco Ave.
Mirė 1972 m. vasario mėn. 8 dieną, 6:15 val. ryto, salaukusi 95 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Telsių apskr., Zarėnų parapijoje, Kėgių kaime.
Amerikoje išgyveno 61 metus.
Paliko nuliūdę: duklė Violet Schipe, žentas Julian, 2 sūnūs — Stanley S. ir Bruno P. 3 anūkai — Carl, Bruno E. ir John Shimkai, 4 proanūkai, brolis John Rekasi, sesuo Lietuvoje ir kiti giminės, drau-gai bei pažįstami.
Kūnas pašarvotas Mažeika-Evans koplyčioje, 6845 So. Western Avenue.
Sėkmadienį, vasario 12 dieną 9:15 val. ryto bus lydimas iš kopy-čios į Šv. Jurgio parapijos bažnyčią, po gedulingų pamaldų bus lai-dojama Lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Domicelės Shimkus giminės, draugai ir pažįstami nuošir-džiai kviečiami dalyvauti laidotuose ir suteikti jai paskutinį patar-navimą ir atsisveikinimą.
Nuliūdę lieka: Duklė, sūnūs, giminės.
Laidotuvių Direktoriai Mažeika-Evans. Tel. RE 7-8600.

PLEASE!

PICKITE JAV TAUPYMO BONUS

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandovė
gražiausias gėles ir vainikų antra-pių papuošimui ir sezoninės kapams gėles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
GĖLES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINYČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonas: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonas: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonas: TOWnhall 3-2108-9
TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS **GERALDAS F. DAIMID**
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YARds 7-1741-1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

VARIAT:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVI-MAS CIENA IR NAKTI
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARds 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003
PETRAS BIELIUNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARds 7-1136-1139
STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YARds 7-1911
LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

